

Криміналістичне забезпечення виявлення і розслідування злочинів

Монографію присвячено сучасним науковим підходам до криміналістичного та оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинів.

Розглядаються методичні і правові засади вирішення завдань досудового розслідування, сучасні методи і засоби розслідування злочинів, а також особливості окремих криміналістичних методик.

Окрема увага приділяється питанням використання кіберпростору для вчинення злочину та у ході виявлення і розслідування кримінальних правопорушень.

Призначена для викладачів, аспірантів і студентів юридичних навчальних закладів, працівників правоохоронних органів.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ

Національний університет
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЯВЛЕННЯ І РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

Монографія

За редакцією доктора юридичних наук, професора,
Члена-кореспондента Національної академії правових наук України
В.В. Тіщенко

До 20-річчя Національного університету
«Одеська юридична академія»
та 170-річчя Одеської школи права

Одеса
2018

Криміналістичне забезпечення виявлення і розслідування злочинів : монографія / за ред. В.В. Тіщенко. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 430 с.

ISBN 978-966-916-505-3

Монографію присвячено сучасним науковим підходам до криміналістичного та оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинів. Розглядаються методичні і правові засади вирішення завдань досудового розслідування, сучасні методи і засоби розслідування злочинів, а також особливості окремих криміналістичних методик. Окрема увага приділяється питанням використання кіберпростору для вчинення злочину та у ході виявлення і розслідування кримінальних правопорушень.

Призначена для викладачів, аспірантів і студентів юридичних навчальних закладів, працівників правоохоронних органів.

УДК 343.95

ISBN 978-966-916-505-3

© НУ «Одеська юридична академія», 2018

**УДК 343.98
К 82**

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 4 від 16 лютого 2018 р.)

Авторський колектив:

Ківалов С.В., академік НАПрН України, д-р юрид. наук, професор – передмова;
Аркуша Л.І., д-р юрид. наук, професор – підроз. 3.1; 3.10 (співавтор – Ю.М. Немно);
Нетудихатка О.Ю., д-р медич. наук, професор – підроз. 2.7 (співавтор – О.О. Мавед);
Подобний О.О., д-р юрид. наук, професор – підроз. 1.2;
Постіка І.В., д-р юрид. наук, професор – підроз. 3.2;
Тіщенко В.В., д-р юрид. наук, професор – підроз. 1.1;
Баланюк О.В., канд. юрид. наук – підроз. 1.5;
Белік Л.С., канд. юрид. наук – підроз. 3.3;
Ващук О.П., канд. юрид. наук – підроз. 2.3;
Комісарчук Р.В., канд. юрид. наук, доцент – підроз. 3.4;
Динту В.А., канд. юрид. наук – підроз. 2.1;
Калугін В.Ю., канд. юрид. наук, доцент – підроз. 1.4;
Колодіна А.С., канд. юрид. наук – підроз. 1.3;
Мавед О.О., канд. медич. наук – підроз. 2.7 (співавтор – О.Ю. Нетудихатка);
Паляничко Д.А., канд. юрид. наук – підроз. 3.5;
Самойленко О.А., канд. юрид. наук, доцент – підроз. 2.2;
Сушко В.В., канд. медич. наук, доцент – підроз. 2.6;
Тихоненко В.М., канд. юрид. наук – підроз. 3.7;
Цехан Д.М., канд. юрид. наук – підроз. 3.11;
Чумак С.П., канд. юрид. наук – підроз. 3.6;
Гресь Ю.О., канд. юрид. наук – підроз. 2.5;
Ващенко І.О., асистент – підроз. 3.8;
Панасюк А.О., асистент – підроз. 2.4;
Чіпко Н.В., асистент – підроз. 3.9;
Немно Ю.М., асистент – підроз. 3.10 (співавтор – Л.І. Аркуша).

Рецензенти:

професор кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія», член-кореспондент Національної Академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України **Ю.П. Алєнін**;
професор кафедри криміналістики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України **В.М. Шевчук**.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ І	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО	
І ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ	7
1.1. Базова модель встановлення особи невідомого злочинця	7
1.2. Оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження	26
1.3. Аналіз принципів застосування криміналістичних методик розслідування злочинів та їх екстраполяція у слідчу діяльність: практичний аспект	46
1.4. Сучасний стан проблематики проведення негласних слідчих (розшукових) дій в світовій правовій практиці	60
1.5. До питання про значення та класифікацію підготовчої діяльності до вчинення та приховування злочину	82
РОЗДІЛ 2	
СУЧАСНІ МЕТОДИ І ЗАСОБИ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ..	99
2.1. Кіберпростір як обстановка злочину	99
2.2. Криміналістична класифікація злочинів, вчинених із використанням обстановки кіберпростору	119
2.3. Криміналістичні методи опрацювання інформації: вербалізація, верифікація та валідація	140
2.4. Сучасні підходи до використання мережі інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів	149
2.5. Застосування технологічного підходу до вивчення діяльності з розкриття та розслідування злочинів	160
2.6. Діагностика факту дисимуляції вживання наркотичних та інших психоактивних речовин у підекспертних перед тестуванням на поліграфі	183

- 2.7. Деякі питання судово-медичної ідентифікації особи за останками по кістках і м'яким тканинам 188

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ

ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ЗЛОЧИНІВ 212

- 3.1. Особливості виявлення та розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом 212
- 3.2. Актуальні проблеми розслідування і попередження деяких видів злочинів (за публікаціями в ФРН) 233
- 3.3. Оперативно-розшукова характеристика злочинів, пов'язаних з одержанням неправомірної вигоди 259
- 3.4. Почеркознавча експертиза в технології розслідування господарських злочинів: методично-організаційне забезпечення 277
- 3.5. Особливості розслідування злочинів, пов'язаних із дитячою порнографією 303
- 3.6. Класифікація злочинів, пов'язаних з фальсифікацією результатів виборів, та загальні питання протидії цим злочинам 329
- 3.7. Методика розслідування примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань 348
- 3.8. Поняття та класифікація злочинів, пов'язаних з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів 368
- 3.9. Загальні положення технології вчинення та розслідування шахрайств у сфері обігу автотранспорту 381
- 3.10. Криміналістичний аналіз рейдерських захоплень підприємств 392
- 3.11. Оперативно-розшукова протидія злочинності у місцях позбавлення волі як окрема теорія оперативно-розшукової діяльності 410

ПЕРЕДМОВА

Представлена читачам монографія є результатом наукових досліджень кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія» за 2011–2017 роки.

У сучасний період становлення і розвитку Української держави, що супроводжується численними політичними, соціально-економічними правовими та організаційними реформами, відстоюванням державної незалежності та суверенітету, негативним явищем є злочинність, що поширюється у різних сферах суспільних відносин, набуває рис професіоналізму, організованості і транснаціональності. Вона ставить чималі перешкоди на шляху до створення демократичної, правової держави, що базується на принципах народовладдя і справедливості. Злочинність посягає на основні цінності людини: її життя, здоров'я, тілесну недоторканність, свободу, честь, гідність, спокій, духовне і матеріальне благополуччя. Разом з тим слідча, оперативно-розшукова і судова практика відчують гостру потребу в ефективних рекомендаціях протидії злочинності та з своєчасного виявлення і швидкого та повного розслідування вчинених злочинів.

На основі вивчення та узагальнення практики боротьби зі злочинністю, аналізу чинного законодавства, сучасних наукових досягнень криміналістика та суміжні з нею науки – кримінальне процесуальне право, теорія оперативно-розшукової діяльності, судова експертологія, юридична психологія, судова медицина і судова психіатрія – досліджують різноманітні прояви злочинності, закономірності кримінальної діяльності і розроблюють методи, прийоми і засоби з виявлення та розкриття злочинів.

У даній монографії розглядається широке коло проблем, пов'язаних з криміналістичним забезпеченням виявлення і продуктивного розслідування злочинів. Це проблеми вирішення тактичних і стратегічних завдань розслідування, зокрема, встановлення особи злочинця, визначення принципів побудови і застосування окремих криміналістичних методик до конкретного кримінального провадження, оперативного-розшукового забезпечення

розкриття злочинів, організації і тактики проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Актуальним є також звернення до деяких сучасних методів і засобів розслідування: аналізу і використання кіберпростору, мереж інтернету, вербальної і невербальної інформації, судово-медичних і судово-психіатричних способів дослідження об'єктів, що несуть доказову інформацію.

Заслужовують на увагу питання розробки методики розслідування окремих категорій тяжких злочинів: легалізації (відмивання) коштів, здобутих злочинним шляхом; одержання неправомірної вигоди; господарських злочинів; виготовлення і розповсюдження об'єктів дитячої порнографії; злочинного обігу наркотичних засобів; рейдерського захоплення підприємств та деяких інших.

Звичайно, зазначені наукові криміналістичні дослідження не вичерпують всі актуальні проблеми теорії і практики розслідування злочинної діяльності, проте загострюють увагу на деяких питаннях, що знаходять певне вирішення з позиції авторського колективу кафедри криміналістики. Положення монографії можуть бути використані у слідчій і судовій практиці, у навчанні студентів та аспірантів, у подальших дослідженнях науковців.

Бажаю науковцям успішного подальшого дослідження актуальних завдань у сфері розробки ефективних рекомендацій з розслідування і розкриття злочинів.

СЕРГІЙ КІВАЛОВ,
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України,
заслужений юрист України,
президент Національного університету
«Одеська юридична академія»

Книги, які можуть вас зацікавити

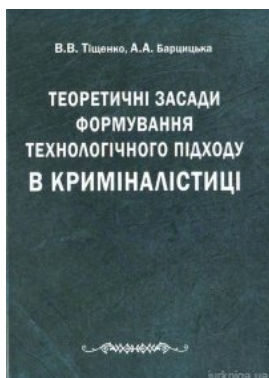
Сучасні методи
досудового
розслідування
кримінальних
правопорушень

Постижение права.
Активация творческого
мышления юриста

Адвокатська техніка
(підготовка до процесу
і методики
переконання)

Теоретичні засади
формування
технологічного підходу
в криміналістиці

Кримінальний
процесуальний кодекс
України

Кримінальний кодекс
України

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

Перейти на сайт →